

Uit de Bussumse Historie

De Luchtfiets

In 1930 fabriceerden de Bussumers Jan en Cor Fokker een zogenaamde luchtfiets, waarmee ze daadwerkelijk, voor korte duur, de lucht in zijn gegaan. Een luchtfiets, ook wel Human Powered Aircraft (HPA) genoemd, wordt uitsluitend met menselijke kracht gevlogen. Er komt geen thermiek aan te pas, de spierkracht van de vlieger(s) moet het hem doen. Die van de Fokkers moest door een auto als een zweefvliegtuig de lucht in worden getrokken.

De 22-jarige melkboer Jan Fokker was de stuwende kracht achter de vliegfiets; zijn 26-jarige broer Cor was meer de technische man. Een schuur aan de Brediusweg fungeerde als hangar. Geheimzinnigheid ten top, niemand had enige notie van wat daar gebeurde. Nieuwsgierigen lieten ze weten iets te maken voor carnaval of sinterklaas. Van overal werden onderdelen verzameld, zoals een kettingloze Belgische racefiets voor de aandrijving.

Op donderdagmiddag 11 december 1930 werd bij Fort Werk IV het wonderlijke toestel aan de burgerij gepresenteerd: hoogte 3½ meter, spanwijdte 7½ meter, lengte 5 meter, gewicht 350 pond. Trots stond op de romp 'Fokker I', maar het was een motorloos vliegtuig. Jan huurde een weiland, zette dat af met tentzeil en hief twee

kwartjes entree voor het bekijken van de luchtfiets. Zo kwam hij aardig uit de kosten.

De eerste proefvlucht werd 's nachts zonder publiek gehouden op de Franse Kampheide. Jan kroop in de kist en broer Gerrit chauffeerde. De auto zou met 40 km per uur de fiets de lucht in

trekken. Maar Gerrit trok door naar 70 km, waardoor het toestel plotseling een eind boven de grond zweefde. Jan kon het allemaal niet bijfietsen en landde in een groepje sparrenbomen. Jan was ongedeerd, de luchtfiets tamelijk gehavend. De volgende opstijging was op Tweede Paasdag 1931. Veel kijkers trokken naar

de kust tussen Huizen en Valkeveen. Jan zou opstijgen door van de Eukenberg naar beneden te rollen en dan, na een sierlijke boog over de Zuiderzee, te landen op het strand. Het verliep anders, de start ging perfect, maar Jan hield de krachttoer niet vol. Er volgde een landing op het ondiepe water waarna het toestel vastliep in de

prut. Behalve een bloedneus van Jan, was er geen schade.

Later in 1931, toen er weer gevlogen zou worden en er duizenden mensen op de Crailose hei waren verzameld, troffen Jan en Cor het toestel vernield aan in de hangar. Onverlaten hadden het buizenstelsel doorgezaagd. Teleurgesteld door deze wandaad hebben de Fokkers verdere pogingen de lucht in te gaan opgegeven.

BEN KONING

De Fokker I op de wal van Fort Werk IV met op de achtergrond het dak van het huis van de fortwachter.

FOTO ARCHIEF SPAARNESTAD.

Historische Kring
Bussum

Huizerweg 54 - 1402 AD Bussum
Telefoon 035 691 29 68
www.historischekringbussum.nl
hist.kring.bussum@planet.nl